

*Rektorzy Uniwersytetu Muzycznego
Fryderyka Chopina w Warszawie*

Rektorzy Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie

autorki: Mieczysława Demska-Trębacz
biogramy: Małgorzata Langier

1.1. Cele ogólne i szczegółowe zajęć

1.2. Słowo wstępu

1.3. Załącznik nr 1

*Biogramy, postaci
omawianych w trakcie lekcji*

1.1. Cele ogólne i szczegółowe zajęć

ADRESAT ZAJĘĆ:

uczniowie i uczennice szkoły podstawowej, klasa VII
i VII oraz uczniowie i uczennice szkół średnich

CEL OGÓLNY:

przybliżenie (utrwalenie) wiadomości o rektorach
UMFC w Warszawie pochowanych na Cmentarzu
Stare Powązki.

METODY I FORMY PRACY:

wykład informacyjny, pogadanka z uczennicami
i uczniami, spacer po cmentarzu Stare Powązki.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

podręcznik, ilustracje przedstawiające omawiane
postaci i ich dzieci

1.2. Słowo wstępu

Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie (UMFC), będący najstarszą uczelnią muzyczną w Polsce i jedną z najstarszych w Europie, jest miejscem, gdzie tradycja spotyka się z nowoczesnością. Jego historia, naznaczona wielkimi sukcesami i dramatycznymi wyzwaniami, spleta się z losami samej Polski, będąc żywym świadectwem przemian kulturowych i historycznych ostatnich dwóch stuleci.

(...) Oficjalnie przyjętą datą powstania jednej z pierwszych w nowożytnej Europie uczelni muzycznej jest moment założenia Szkoły Dramatycznej w Warszawie, zainicjowanej przy Teatrze Narodowym przez Wojciecha Bogusławskiego w dobie Księstwa Warszawskiego. Działo się to etapami: 14 kwietnia 1810 roku, za czasów rządów króla saskiego i księcia warszawskiego Fryderyka Augusta Wettina, wydany został w Dreźnie akt założycielski, zaś 4 czerwca 1811 roku w Sali Redutowej staromiejskiego ratusza warszawskiego nastąpiło uroczyste otwarcie Szkoły Dramatycznej. Tak więc to z teatralnych kręgów wyszła propozycja zawodowego kształcenia artystów, w tym śpiewaków. Dla dziejów uczelni istotne jest to, że kielkowała w Warszawie edukacyjna instytucja publiczna o sprecyzowanych celach i programie kształcenia artystycznego oraz o możliwie szerokim zasięgu społecznym. Po burzliwych latach wojen napoleońskich do prac programowych na potrzeby Szkoły Dramatycznej Bogusławskiego włączył się Józef Elsner. To zaś, co wymyślił i w ciągu paru lat wdrożył w praktykę edukacyjną, jest dzisiaj nie do przecenienia.

W okresie względnej wolności konstytucyjnej Królestwa Polskiego możliwa okazała się częściowa realizacja wielostopniowej struktury nauczania muzyki.

Powstała wprawdzie Szkoła Publiczna Muzyki Elementarnej (14 grudnia 1818), a trzy lata potem rozpoczął działalność Instytut Muzyki i Deklamacji (25 kwietnia 1821). To właśnie do tradycji tego elsnerowskiego Instytutu [IM], zwanego też Konserwatorium, odwoływali się organizatorzy warszawskiej szkoły muzycznej w czasach Drugiej Rzeczypospolitej i traktowali go jako pramatkę stołecznej uczelni (...)

Proces konstruowania siatki kształcenia muzycznego został sfinalizowany 22 lipca 1826 roku, kiedy Oddział Muzyki Uniwersytetu przekształcił się w Szkołę Główną Muzyki [SGM], odłączoną od części dramatycznej.

Studenci SGM nie tylko mogli uczęszczać sześć godzin w tygodniu na wykłady z „teorii muzyki, jeneratbasu i kompozycji”, rozważanej „we względzie gramatycznym, retorycznym i estetycznym”, ale również, jak to potwierdził Chopin w roku 1826, słuchać fakultatywnych „wykładów Brodzińskiego, Bentkowskiego i innych w jakimkolwiek związku będących obiektów z muzyką”.

Elsnerowski etap dziejów uczelni zamknęły dramatyczne wydarzenia listopadowego zrywu roku 1830. Szkoła Główna Muzyki podzieliła los Uniwersytetu Warszawskiego, czyli po pięciu latach funkcjonowania została zamknięta w roku 1831. W czasach między powstaniami instrumentalistom pozostała tylko edukacja prywatna, na przykład organistom nauka w szkole Augusta Freyera, a wokalistom – okresowo – w Kurpińskiego Szkole Śpiewu przy Teatrze Wielkim.

Trzeba było kolejnej inicjatywy, aby odrodzić warszawskie szkolnictwo muzyczne, korzystając z politycznej odwilży po „nocy paskiewiczowskiej”. Tu głośny wirtuoz skrzypiec okazał się w działaniach dyplomatycznych i menedżerskich niezawodny.

Był to Apolinary Kątski, który zręcznie zagospodarował obywatelską aktywność Polaków różnych stanów i warstw społecznych. „Na dochód na konserwatorium” organizowane były w całej Kongresówce koncerty amatorów i zawodowców; zbierały pieniądze parafie, gminy, zbory; bractwa i cechy rzemieślnicze; indywidualnie ofiarowywali niezbędne datki arystokraci i ziemianie, fabrykanci i mieszczaństwo. 9 września 1859 roku zostało wydane Postanowienie rządowe o Instytucie Muzycznym Warszawskim [IMW], a dwa lata później, w 1861 roku rozpoczęły się zajęcia. Przez blisko sześćdziesiąt lat Instytut był ważnym ośrodkiem artystycznym, a także ostoją polskość jako jedyna szkoła „Nadwiślańskiego Kraju”, w której wykładano w języku ojczystym. (...)

W warunkach powszechnego entuzjazmu odrodzonej Polski powstało Państwowe Konserwatorium Warszawskie [PKW] z dyrektorem Emilem Młynarskim na czele. Dekret z dnia 7 lutego 1919 roku w „przedmiocie zmiany Ustawy Instytutu Muzycznego Warszawskiego” podpisali najwyżsi urzędnicy Drugiej Rzeczypospolitej: Naczelnik Państwa Józef Piłsudski, Prezydent Ministrów Ignacy Paderewski oraz Minister Sztuki i Kultury Zenon Przesmycki-Miriam. Dwudziestoletnie dzieje PKW pełne są meandrów, osiągnięć i zahamowań, chaosu i nieustannie podejmowanych reform. Znaczącą datą w tej muzycznej historii międzywojnia jest rok 1930. To właśnie osiemdziesiąt lat temu rektorem Wyższej Szkoły Muzycznej [WSM] został Karol Szymanowski. Uroczyste otwarcie uczelni po zmianie nazwy odbyło się 7 listopada w obecności Prezydenta RP profesora Ignacego Mościckiego. Okres wielkiego kataklizmu zbrojnego przekreślił międzywojenne dokonania uczelni: Konserwatorium zeszło „do podziemia”, a oficjalnie działała Staatliche Musikschule in Warschau (od 1941).

Trudne były początki etapu powojennego, gdy z popiołów i zgliszcz trzeba było wydobywać resztki Konserwatorium Warszawskiego. Szybko jednak doprowadzono do sytuacji, że 17 października 1945 roku rektor Stanisław Kazuro mógł otworzyć rok akademicki i immatrykulować pierwszych studentów, a całe Konserwatorium uczestniczyło tego dnia w podniosłej i wzruszającej ceremonii sprowadzenia do Warszawy urny z sercem Fryderyka Chopina. Pół roku później, w 1946 roku uformowana została nowa struktura uczelni pod nazwą Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna [PWSM].

W okresie powojennym PWSM uległa co najmniej kilku reorganizacjom. Powstawały liczne koncepcje programowe: rodzące się indywidualnie i w toku żywych dyskusji. (...)

W roku 1979 spełniło się marzenie paru pokoleń pedagogów uczelni – jej akademizacja: w czasie kadencji rektora Bogusława Madeya uczelnia stała się bowiem Akademią Muzyczną i przybrała imię Fryderyka Chopina [AMFC]. Z kolei w roku 2008, za kadencji rektora Stanisława Moryto, uczelnia otrzymała nową nazwę, potwierdzoną ustawą z dnia 25 kwietnia: Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina [UMFC]. (...)

1.3. Załącznik nr 2

Biogramy, postaci omawianych w trakcie lekcji

WOJCIECH ROMUALD BOGUSŁAWSKI

(09.04.1757–23.07.1829) był polskim aktorem, śpiewakiem operowym, reżyserem, dramatopisarzem, tłumaczem, teoretykiem i historykiem teatru.
Tablica na zachodniej ścianie kościoła

Wojciech Bogustawski urodził się w Glinnie pod Poznaniem. Uczył się w Krakowie i Warszawie, a od 1775 r. przez trzy lata służył w wojsku, które opuścił, z powodu pominięcia przy awansie, jako podchorąży. W 1778 r. rozpoczął pracę w zespole teatralnym Ludwika Montbruma, gdzie wystawił operę, która była jego opracowaniem kantaty Franciszka Bohomolca „Nędza uszczęśliwiona”, następnie występował w zespole Agnieszki i Tomasza Truskolaskich we Lwowie.

Po powrocie do Warszawy, dostał pracę w teatrze, powołanym do życia przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego w 1765 roku, który z czasem przekształcił się w Teatr Narodowy. Był jednym z dyrektorów tego teatru. Funkcję tę pełnił w latach 1783–85, 1790–94 oraz 1799–1814.

W roku 1785, po przeprowadzce do Wilna założył teatr, który prowadził do 1790 roku. Stworzył tam scenę narodową z misją artystyczną i społeczną. Uważał, że teatr to miejsce, z którego można i należy głosić idee narodowe. Dyskutowano na scenie o reformach państwa, a Bogustawski wprowadzał repertuar podejmujący najważniejsze sprawy Polaków. Wystawił "Powrót pośła" Juliana Ursyna Niemcewicza (1791 r), pierwszą polską komedię polityczną. Sam także pisał dla teatru. Napisał i wystawił najśtywniejsze swoje dzieło "Cud mniemany, czyli Krakowiaczy i Górale" (1794).

Była to pierwsza polska opera, która została wystawiona tuż przed wybuchem powstania kościuszkowskiego i po trzech przedstawieniach zdjęta z afisza przez cenzurę, a autorowi groziło aresztowanie. Po upadku powstania pracował we Lwowie, gdzie po dyskusjach z cenzurą, wystawił w 1796 r. „Krakowiaków i Górali” oraz „Hamleta” rok później. Stworzył wiele świetnych kreacji, reżyserował, współpracował z muzykami (Józef Elsner, Karol Kurpiński) i twórcami dekoracji, którymi często byli uznani malarze (Antoni Smuglewicz, Jan Bogumił Plersch).

Najlepszymi widowiskami były te, w których miał wpływ na całość dzieła, był autorem, reżyserem i wykonawcą głównej roli. Uczył aktorów aktorskiego przekazu, wymowy i gestu, wykształcił wiele aktorskich talentów. W 1799 r. po raz trzeci objął dyrekcję Teatru Narodowego i pracował do 1814 r., jednocześnie występując w wielu innych miastach. Zorganizował pierwszą w Polsce Szkołę Dramatyczną według tekstu Protokołu Sekretariatu Stanu Ministra Spraw Wewnętrznych, datowanego 14 kwietnia 1810 roku, który stanowi akt założycielski Dyrekcji Rządowej Teatru Narodowego. Był autorem podręcznika „Dramaturgia, czyli Nauka sztuki scenicznej”. W czasach stanisławowskich nazywano go polskim Moliere.

Po 1795 roku zyskał sobie miano „ojca teatru”. Na początku XIX w. Wojciech Bogustawski miał coraz większe trudności z występowaniem na scenie, tracił słuch i pamięć. Mimo to grał, nazywano go „Nestorem sceny teatralnej”. Po raz ostatni wystąpił w 1827 r., mając 70 lat.

LUDWIK OSIŃSKI

(24.08.1775–27.11.1838) był polskim krytykiem literackim, historykiem i teoretykiem literatury, tłumaczem i poetą.

Kw. 28 – 1– 1/2/3

Uczęszczał do szkoły prowadzonej przez pijarów, następnie wstąpił do zakonu pijarów i w klasztorze w Szczuczynie odbywał studia. Z zakonu zrezygnował po III rozbiorze, osiadł w Warszawie, gdzie pracował jako nauczyciel i tworzył.

Wprawdzie pisał niewiele, ale stanowcze sądy, zalety towarzyskie oraz talent spowodowały, że szybko stał się jednym z literackich autorytetów Warszawy. W 1799 r. wydał tomik wierszy „Zbiór zabawek wierszem”. W latach 1801–05 publikował w „Nowym Pamiętniku Warszawskim”, współpracował przy założeniu Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, którego był członkiem, a następnie sekretarzem. Przez kilka lat prowadził z Konstantym Wolskim pensję (pensjonat, rodzaj szkoły) dla młodzieży męskiej, gdzie wykladał literaturę i język polski.

W czasach Księstwa Warszawskiego sprawował wiele funkcji i urzędów. Zafascynowany teatrem, tworzył i dokonywał przekładów, współpracował z Bogusławskim, mimo różnic w poglądach. W 1808 ożenił się z wybitną aktorką, Rozalią Bogusławską, córką Wojciecha. Od 1814 r. był dyrektorem Teatru Narodowego, który przejął od swego teścia. Funkcję tę sprawował do roku 1816.

JÓZEF ANTONI FRANCISZEK ELSNER

(1.06.1769–18.04.1854) był polskim kompozytorem, dyrygentem i pedagogiem.

Kw. 159 – 5 – 1,2,3

Józef Elsner urodził się 1 czerwca 1769 roku w Grodkowie. Pochodził z rodziny o śląsko-niemieckich korzeniach, jego ojciec był stolarzem. Józef już w dzieciństwie śpiewał w chórze kościelnym, początkowo uczył się u miejscowych nauczycieli, a później w seminarium jezuickim we Wrocławiu. Uczył się gry na skrzypcach i basie cyfrowanym, komponował. Miał 13 lat, gdy we Wrocławiu w kościele św. Wojciecha wykonano jego motet „Ave Maria gratiae plena” na dwa głosy solowe z towarzyszeniem instrumentów. Studiował teologię na uniwersytecie we Wrocławiu, jednak po pewnym czasie zmienił kierunek studiów na medycynę.

Wyjechał do Wiednia, gdzie kontynuował studia medyczne, jednak jego pasja do muzyki ostatecznie przeważała. W Wiedniu zetknął się z kompozycjami wielkich twórców klasycyzmu, takich jak Wolfgang Amadeusz Mozart. Przez krótki czas był skrzypkiem w orkiestrze kameralnej w Brnie. Od wiosny 1792 r. pracował we Lwowie, gdzie spotkał Wojciecha Bogusławskiego. Elsner komponował opery polskie do tekstów Bogusławskiego.

W latach 1795–1797 był organizatorem koncertów w ramach towarzystwa „Akademia Muzyczna”, gdzie wykonywano symfonie Josepha Haydna, Wolfganga Amadeusza Mozarta, Pavla Vranickiego, koncerty na instrumenty solowe oraz utwory wokalne, wykonano także 3 symfonie Elsnera, które zaginęły. W 1799 roku osiadł w Warszawie, gdzie rozpoczął pracę jako kapelmistrz Teatru Narodowego. Do 1824 r. prowadził operę Teatru Narodowego, był jednym z pierwszych kompozytorów, którzy wprowadzili polskie wątki ludowe do muzyki operowej. Skomponował 30 oper i 2 balety.

W latach 1803–1805 był wydawcą pierwszego w Polsce miesięcznika nutowego pt. „Wybór Pięknych Dzieł Muzycznych i Pieśni Polskich”. Był członkiem Warszawskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Wywarł ogromny wpływ na muzykę polską jako pedagog. Równolegle do pracy kompozytorskiej i prowadzenia opery uczył „muzyki i śpiewania” w Szkole Dramatycznej Bogustawskiego.

Potem wykładał teorię i kompozycję w prowadzonych przez siebie szkołach muzycznych: 1817–1821 w Szkole Elementarnej Muzyki i Sztuki Dramatycznej, 1821–1826 w Instytucie Muzyki i Deklamacji (konserwatorium), a 1826–1831 w Szkole Głównej Muzyki związanej z Uniwersytetem Warszawskim. To tam spotkał młodego Fryderyka Chopina, którego uczył teorii muzyki, harmonii i kompozycji.

Jego praca z Chopinem miała ogromny wpływ na rozwój młodego artysty, a Elsner był jednym z pierwszych, który dostrzegł jego geniusz muzyczny. Nauczyciela i ucznia połączyła przyjaźń, korespondowali ze sobą. Przez lata 1835–1839 uczył śpiewu w Szkole Śpiewu przy Teatrze Wielkim, zajęcia te nosiły nazwę „wyższego kształcenia głosu”, był też nauczycielem śpiewu w Instytucie Guwernantek. Interesował się ludową muzyką polską i słowiańską w szerszym zakresie, napisał na ten temat rozprawy.

Działał w licznych towarzystwach muzycznych w kraju i za granicą, odbywał podróże artystyczne. Jest autorem kilkuset kompozycji. Na jego cześć wybito trzy medale (ok. 1825, 1852, 1969). Dwukrotnie żonaty, był ojcem czterech córek. Jak wielu innych wybitnych przedstawicieli epoki był członkiem Łoży Wolnomularskiej.

APOLINARY KĄTSKI

(02.07.1824–29.06.1879) był polskim skrzypkiem, kompozytorem i pedagogiem.
Kw.16-2-9/10

Pochodził z muzykującej rodziny, dwaj bracia byli pianistami, dwaj, podobnie jak on, skrzypkami, siostra w młodości była śpiewaczką. Pierwszym jego nauczycielem był ojciec, urzędnik sądowy, skrzypek amator. Już jako dziecko występował publicznie, w 1829 r. koncertował wraz z rodziną na dworze carskim. W latach 1836–1849 mieszkał w Paryżu, gdzie był uczniem Niccolò Paganiniego. W 1837 r. grał w Londynie w czasie uroczystości koronacyjnych królowej Wiktorii. Koncertował w Wiedniu, Paryżu, Krakowie, na Węgrzech, w Niemczech, zyskał uznanie wielu artystów. Po występie w Królewcu otrzymał na tamtejszym Uniwersytecie tytuł doktora sztuk wyzwolonych.

W Warszawie po raz pierwszy wystąpił w 1850 r., ale wkrótce wyjechał do Rosji i od 1852 r. w Petersburgu był nadwornym solistą, poza tym koncertował, współpracował m.in. z Antonem Rubinsteinem, Teodorem Leszetyckim, Aleksandrem Dargomyżskim. Do Warszawy wrócił z końcem lat 50-tych XIX w. W tym czasie ograniczył koncerty i działalność kompozytorską i przystąpił do prac nad utworzeniem Instytutu Muzycznego.

W 1860 r. w Polsce i Rosji dał szereg koncertów, by zebrać fundusze na zorganizowanie uczelni muzycznej. Wykorzystał wcześniej nawiązane znajomości wśród wysoko postawionych urzędników, zyskując ich poparcie dla swej idei. Ostatecznie Instytut Muzyczny powstał i 26 stycznia 1861 r. odbyły się pierwsze zajęcia. Od tego momentu aż do śmierci Kątski pracował w Instytucie jako nauczyciel wyższej klasy skrzypiec, kierował orkiestrą, a przede wszystkim był dyrektorem uczelni.

ALEKSANDER ZARZYCKI

(26.02.1834–01.11.1895) był polskim pianistą, kompozytorem, dyrygentem i pedagogiem. Kw. Pod katakumbami 1-71/72

Gry na fortepianie uczył się początkowo we Lwowie, m.in. u Josepha Kesslera. Od 1856 r. w Berlinie studiował pod kierunkiem Rudolfa Viole grę na fortepianie, a od 1857r. przez prawie cztery lata przebywał w Paryżu, gdzie studiował prywatnie kompozycję u Napoleona-Henri Rebera. Studia kontynuował w konserwatorium w Lipsku u Carla Reineckiego. Pierwsze tournée odbył jeszcze w czasie studiów. W 1856 r. wraz ze skrzypkiem Nikodemem Biernackim koncertowali w Krakowie, Jassach, Poznaniu. W Paryżu zadebiutował 30 marca 1860 r. W czasie koncertu wykonał m. in „Koncert fortepianowy f- moll” Adolfa von Henselta, solowe utwory Fryderyka Chopina oraz utwory własne. Koncertował w miastach niemieckich, w Wiedniu, w Anglii oraz w Polsce.

W 1866 r. osiadł na stałe w Warszawie, gdzie występował, komponował, dawał lekcje muzyki i kompozycji, a w latach 1871–75 pełnił funkcję dyrektora artystycznego w Warszawskim Towarzystwie Muzycznym. Zorganizował chór mieszany i męski, zapoczątkował organizację koncertów symfonicznych. Po śmierci Apolinarego Kątskiego w 1879 r., został dyrektorem Instytutu Muzycznego i funkcję pełnił do 1888 r. W tym czasie prowadził orkiestrę Instytutu, „ćwiczenia zbiorowe muzyki”, zaprosił do współpracy Ignacego Jana Paderewskiego i Stanisława Barcewicza. Zrezygnował ze stanowiska na skutek restrykcji władz rosyjskich. Jako poddany austriacki nie mógł zajmować stanowiska po zmianie przepisów o zatrudnieniu obywateli obcych państw. Do 1892 r. był dyrektorem chóru działającego przy Katedrze św. Jana, nadal komponował i koncertował mimo ciężkiej choroby. Dochód z koncertów często przeznaczał na cele dobroczynne. Jego ostatni koncert odbył się w warszawskim Ratuszu w marcu 1895 r.

GUSTAW ROGUSKI

(12.05.1839–05.04.1921) był polskim kompozytorem i pedagogiem. Kw. Pod katakumbami 1-90/91

Urodził się w Warszawie. Gry na fortepianie uczył się od 1849 r. u Teodora Skapczyńskiego, a od 1850 r. u Emila Szwarcbacha zgłębiał tajniki harmonii i kompozycji. Od 1860r. przez dwa lata studiował w Berlinie, następnie przebywał w Paryżu, gdzie rad i wskazówek udzielał mu Hector Berlioz. W 1865 r. powrócił do Warszawy, gdzie został profesorem muzyki w Instytucie Muzyki. W latach 1875–1915 prowadził klasę harmonii i kontrapunktu. Jego uczniami byli m.in. Ignacy Jan Paderewski, Ludomir Różycki, Piotr Maszyński i Mieczysław Karłowicz.

Brał udział w konkursach muzycznych. W 1872 r. otrzymał wyróżnienie na konkursie kompozytorskim za „Sonatę g-moll” na wiolonczelę i fortepian, w 1873 II nagrodę za Trio fortepianowe d-moll oraz w 1903 III nagrodę w konkursie Warszawskiego Towarzystwa Śpiewaczego „Lutnia”. Z czasem sam zasiadał w jury konkursów muzycznych. Był autorem licznych pieśni na głos i fortepian oraz utworów kameralnych.

W Tygodniku Ilustrowanym był sprawozdawcą muzycznym. Z Władysławem Żeleńskim był współautorem podręczników do nauki harmonii oraz książek pedagogicznych.

EMIL MŁYNARSKI

(18.07.1870–05.04.1935) był polskim dyrygentem, skrzypkiem, kompozytorem i pedagogiem.
Aleja Zasłużonych 1 – 17

Jako 10-letni chłopiec rozpoczął naukę w Konserwatorium Cesarskiego Towarzystwa Muzycznego w Petersburgu w klasie skrzypiec, kompozycji i instrumentacji. Po uzyskaniu dyplomu, w 1889 r. otrzymał stanowisko drugiego skrzypka w Kwartecie Smyczkowym Leopolda Auera oraz został zaangażowany do orkiestry symfonicznej Towarzystwa Muzycznego.

W 1890 r. rozpoczął karierę solową, koncertował w miastach Rosji, Niemiec czy Anglii. Odnosił ogromne sukcesy jako skrzypek, postanowił jednak poświęcić się pracy pedagogicznej. Od 1893 r. w Odessie prowadził klasę skrzypiec w szkole Cesarskiego Towarzystwa Muzycznego, był dyrygentem orkiestry szkolnej i kierował kwartetem smyczkowym. Po przeniesieniu do Warszawy (1897 r.) otrzymał nagrodę w Konkursie Kompozytorskim im. Ignacego Jana Paderewskiego w Lipsku za „Koncert skrzypcowy d-moll op. 11”.

W marcu 1898 r. w zastępstwie poprowadził spektakl „Carmen” Georgesa Bizeta w warszawskim Teatrze Wielkim, odnosząc duży sukces. Otrzymał stanowisko kapelmistrza, a następnie dyrektora muzycznego. Przez cztery lata wystawił wiele spektakli autorów polskich i europejskich, zapoczątkował regularne koncerty symfoniczne orkiestry operowej, które odbywały się Salach Redutowych Teatru Wielkiego oraz Sali Ratuszowej.

W 1900 r. został dyrektorem i pierwszym dyrygentem Filharmonii Warszawskiej, a w latach 1904–07 był dyrektorem Instytutu Muzycznego jednocześnie prowadząc klasę gry orkiestrowej. Dawał wiele koncertów za granicą, przez wiele lat współpracował z orkiestrami w Wielkiej Brytanii.

W czasie I wojny światowej, od 1916 r. pracował w Moskwie, dając koncerty symfoniczne i prowadząc orkiestrę Teatru Wielkiego. W 1918 r. wrócił do Warszawy, pracował w Filharmonii, w latach 1919–22 ponownie był dyrektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego (dawniej Instytutu Muzycznego). Jednocześnie w latach 1919–29 był dyrektorem Opery Warszawskiej. Kilka lat spędził w Filadelfii, ale wrócił do Polski z powodu choroby. Mimo złego stanu zdrowia pracował prawie do końca życia. Był ojcem pięciorga dzieci, teściem Mieczysława Münza, Artura Rubinsteina i Wiktora Łabuńskiego.

STANISŁAW BARCEWICZ

(16.04.1858–29.08.1929) był polskim skrzypkiem, dyrygentem i pedagogiem.
Kw. PPRK – 1 – 147,148

W Instytucie Muzycznym studiował u Apolinarego Kątskiego, potem w Konserwatorium Moskiewskim grę na skrzypkach i kompozycję u Piotra Czajkowskiego. Od 1876 r. koncertował w kraju, a z czasem w wielu krajach Europy.

Często dawał koncerty z pianistą Aleksandrem Michałowskim, a także z kwartetem smyczkowym, który założył w 1892 r. i z którym grał do końca życia. Wkrótce po rozpoczęciu kariery został uznany za wirtuoza skrzypiec, miał niezwykle bogaty repertuar, który obejmował prawie wszystkie klasyczne i romantyczne utwory na skrzypce.

Był świetnym wykonawcą utworów Henryka Wieniawskiego i Feliksa Mendelssohna-Bartholdy'ego. Współpracował z Operą Warszawską, gdzie był kolejno koncertmistrzem i dyrygentem. Od 1886 r. w Instytucie Muzycznym w Warszawie uczył gry na skrzypkach i altówce oraz prowadził klasę kameralną. W latach 1910–18 był dyrektorem Instytutu Muzycznego. Przez lata swej pracy pedagogicznej wykształcił wielu wybitnych muzyków.

Mieczysław Karłowicz dedykował mu „Koncert skrzypcowy A-dur op. 8”. 21 marca 1903 r. podczas koncertu w Berlinie, Barcewicz był jego pierwszym wykonawcą, a orkiestrą dyrygował sam kompozytor.

HENRYK MELCER-SZCZAWIŃSKI

(25.07.1869–18.04.1928) był polskim kompozytorem, pianistą, dyrygentem i pedagogiem.

Kw. 270 – 4 – 12

Był synem muzyka, Karola Melcera i Zofii Bronistawy z Bochenków. Karol był skrzypkiem i dyrektorem Kaliskiego Towarzystwa Muzycznego. Drugi człon nazwiska – Szczawiński to efekt adopcji przez Jakobinę ze Szczawińskich Grzybowską. Dzięki temu Henryk uzyskał polsko brzmiące nazwisko. Naukę gry na fortepianie rozpoczął jako dziecko, początkowo były to lekcje u babki, Józefy Klemczyńskiej-Melcerowej i u ojca. Z ojcem wystąpił pierwszy raz, 25 września 1877 r.

W 1887 r. po ukończeniu Męskiego Gimnazjum Klasycznego w Kaliszu podjął studia na Cesarskim Uniwersytecie Warszawskim, gdzie studiował matematykę. Jednocześnie w latach 1888–91 był studentem Rudolfa Strobla i Zygmunta Noskowskiego w Instytucie Muzycznym. Koncertował w wielu miastach Polski, a w 1890 r. odbył tournée po Rosji ze śpiewaczką amerykańską Ludwiką N. Nicholson.

Koncertował w wielu miastach Europy. W 1895 r. na II konkursie kompozytorskim im. Antona Rubinsteina zdobył nagrodę za „I Koncert fortepianowy” (przedstawiony jako Concertstück), „Trio fortepianowe” i dwa utwory z „Trois morceaux caractéristiques” op. 5. Jego talent doceniano w Europie, w latach 1895–96 był profesorem klasy fortepianu w konserwatorium helsińskim, jednocześnie dając koncerty w Rosji.

Nauczał gry na fortepianie w konserwatorium we Lwowie, wygrał konkurs na stanowisko dyrektora Galicyjskiego Towarzystwa Muzycznego i Konserwatorium, jednak wkrótce zrezygnował ze stanowiska i wyjechał ze Lwowa. W latach 1899–1902 pracował z Towarzystwem Muzycznym w Łodzi. Zorganizował i wyszkolił chór oraz orkiestrę amatorską, z którymi wykonał m.in. „Pory roku” Haydna.

Przez kolejne lata komponował, koncertował, zdobywał nagrody na konkursach kompozytorskich. Od 1903 r. pracował w konserwatorium w Wiedniu. Jesienią 1907 r. ponownie zamieszkał w Warszawie, w latach 1908–09 był dyrektorem artystycznym Filharmonii Warszawskiej.

Wprowadził zmiany w repertuarze, propagował twórczość kompozytorów mniej znanych w naszym kraju. Po rezygnacji ze stanowiska dyrektora nadal współpracował z Filharmonią, prowadził wieczory muzyki kameralnej, był kierownikiem chóru. Prowadził koncerty symfoniczne latem w Dolinie Szwajcarskiej (1910, 1912). Od 1912 r. pracował w liceum muzycznym L. Marczewskiego w Warszawie, jednocześnie wciąż dojeżdżając do Łodzi i Lwowa.

W ostatnich latach przed I wojną światową nie miał stałej posady, skupiał się na grze na fortepianie. To wtedy osiągnął najwyższy poziom swych umiejętności technicznych i muzycznych, dawał koncerty i recitale w wielu miastach. W czasie wojny był krótko dyrektorem artystycznym opery, był przeciwny wystawianiu oper niemieckich i w wyniku konfliktu zrezygnował ze stanowiska.

Od 1921 był prezesem Zjednoczenia Związków Muzyków Polskich (później Związku Muzyków Polskich). W latach 1922–27 był dyrektorem konserwatorium, gdzie prowadził klasę fortepianu, a od 1925 r. także klasę kompozycji.

Zainicjował wiele zmian w uczelni: wprowadził nowe programy nauczania, zmienił zakres egzaminów, zorganizował chór i orkiestrę szkolną, zaktywizował działalność koncertową szkoły i pracę klas operowych. Z kierowania szkołą zrezygnował na znak protestu, uważał że wizytacja ze strony ministerstwa jest pogwałceniem autonomii uczelni. Był jurorem I Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina (1927 r.).

Z powodu rozwijającej się choroby serca ograniczył aktywność zawodową. Jego ostatni koncert kompozytorski w Filharmonii Warszawskiej poprowadził Kazimierz Wiłkomirski w styczniu 1928 r., a w kwietniu kompozytor zmarł nagle w trakcie lekcji w konserwatorium. 28 października 1924 r. Minister Spraw Wojskowych zatwierdził marsz wg kompozycji Henryka Melcer-Szczawińskiego, jako „Marsz dla generałów”. To marsz grany przez orkiestry wojskowe w czasie uroczystych defilad.

ZBIGNIEW DRZEWIECKI

(08.04.1890–11.04.1971) był polskim pianistą i pedagogiem.
Kw. 73 – 3 – 2

Był absolwentem słynnego Gimnazjum gen. Pawła Chrzanowskiego w Warszawie. Gry na fortepianie początkowo uczył go ojciec, a następnie Feliks Konopasek, Włodzimierz Oberfelt i Robert Becker. Ignacy Pilecki uczył go gry na skrzypcach i teorii muzyki. W 1909 r. podjął studia na Politechnice w Wiedniu i dorywczo studiował w Wiener Akademie für Musik.

Studiował także w Brnie. Zrezygnował z politechniki, ale został w Wiedniu do 1915r. i poświęcił się muzyce. Po powrocie do Warszawy rozpoczął koncerty w Filharmonii Warszawskiej, a od września 1916 r. wykładał w Instytucie Muzycznym. W latach 20. XX w. poświęcił się pracy pedagogicznej, dając jednocześnie liczne koncerty w kraju i za granicą.

Grał recitale, koncerty kameralne oraz utwory na fortepian i orkiestrę. Miał niezwykle bogaty repertuar, przede wszystkim grał utwory Chopina, Mozarta, Prokofiewa, Bacha, a także utwory kompozytorów jemu współczesnych, np. Paderewskiego, Maklakiewicza, Palestra, Szymanowskiego. Był jednym z organizatorów Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, wielokrotnie był członkiem jury konkursu, a także jego przewodniczącym.

Wielu z jego uczniów to laureaci konkursów, wirtuoz, wybitni pedagodzy. W latach 1929–30 oraz 1931–32 był profesorem oraz rektorem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie. II wojnę światową spędził w Warszawie, udzielał lekcji, brał udział w konspiracyjnych koncertach. Po upadku Powstania Warszawskiego wyjechał do Krakowa, tam po wojnie organizował Państwową Wyższą Szkołę Muzyczną.

W 1955 r. powrócił do Warszawy, ale nadal wykładał w Krakowie, koncertował też wiele za granicą. W 1961 r. przeszedł na emeryturę, choć nadal udzielał prywatnych lekcji wybitnie zdolnym studentom.

EUGENIUSZ MORAWSKI, TAKŻE EUGENIUSZ

MORAWSKI-DĄBROWA

(02.11.1876–23.10.1948) był polskim kompozytorem, malarzem i pedagogiem.

Kw. 333 – 3 – 9

Urodził się w Warszawie. W latach 1899–04 studiował w Instytucie Muzycznym w klasie fortepianu Antoniego Sygietyńskiego i kompozycję u Zygmunta Noskowskiego. Pod koniec studiów muzycznych rozpoczął naukę w klasie rysunkowej Jana Kauzika, a następnie kontynuował naukę w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie, gdzie studiował portret, pejzaż i sztukę stosowaną. W SSP poznał wybitnego przedstawiciela kultury litewskiej Mikalojusą Konstantinasa Čiurlionisa, z którym brał udział w wielu plenerach malarskich, a także odbył podróż na Kaukaz.

Był członkiem organizacji bojowej Frakcji Rewolucyjnej Polskiej Partii Socjalistycznej. W listopadzie 1907 r. był aresztowany i skazany na 4 lata pobytu na Syberii, ale karę zamieniono na przymusową emigrację poza granice Imperium Rosyjskiego. Wyjechał do Paryża i tam podjął studia muzyczne oraz malarskie i rzeźbiarskie. Do Polski wrócił dopiero w 1930 r., został dyrektorem konserwatorium w Poznaniu, a w latach 1932–39 był rektorem Państwowego Konserwatorium Muzycznego w Warszawie. Oprócz kierowania uczelnią wykładał instrumentację. Zorganizował wydział muzykologii oraz klasy kapelmistrzowską i operową, zainicjował tzw. koncerty wymienne absolwentów wyższych uczelni muzycznych w różnych miastach Europy. W czasie II wojny światowej wykładał w tajnym konserwatorium prowadzonym przez Stanisława Kazuro. Był członkiem wielu towarzystw muzycznych, zasiadał w jury konkursów, radach programowych i artystycznych. Stworzył własny styl kompozytorski, jednak jego twórczość uległa zapomnieniu, a wiele jego utworów, w tym wszystkie symfonie, zaginęło podczas wojny.

STANISŁAW SZPINALSKI

(15.11.1901–12.06.1957) był polskim pianistą i pedagogiem.

Aleja Zasłużonych 1 – 72

Jako kilkulatek rozpoczął pod kierunkiem ojca naukę gry na fortepianie. Naukę kontynuował w Szkole Muzycznej w Rostowie nad Donem i w Konserwatorium Moskiewskim, gdzie studiował w klasie fortepianu Karola Kippa (1911–18).

Po zakończeniu I wojny światowej i powrocie do Polski studiował w Konserwatorium Warszawskim, a po otrzymaniu dyplomu w 1924 r. wyjechał do Paryża. W Paryżu w latach 1925–26 doskonalił swą grę na fortepianie oraz umiejętności w zakresie kompozycji i teorii muzyki. Przez kilka lat był uczniem Ignacego Jana Paderewskiego. W 1927 r. wziął udział w I Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym im. Fryderyka Chopina i otrzymał II nagrodę.

Ten sukces miał duży wpływ na rozwój kariery artysty. Koncertował w krajach Europy, a także w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Od 1934 r. był profesorem, a następnie dyrektorem Konserwatorium im. Mieczysława Karłowicza w Wilnie. W Wilnie przeżył II wojnę światową koncertując w miastach Litwy, a po wojnie pracował w PWSM w Łodzi oraz w PWSM w Poznaniu jednocześnie koncertując na całym świecie.

W latach 1951–57 był rektorem Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Warszawie. W roku 1949 oraz w 1955 zasiadał w jury Konkursów Chopinowskich. Jego uczniami byli m.in. Jerzy Godziszewski, Zbigniew Szymonowicz i Andrzej Czajkowski. Pianista cierpiał na chorobę, która odbierała mu sprawność w palcach, ale w listopadzie 1955 r. dał koncert w Filharmonii Narodowej, zachwycając słuchaczy wykonaniem m.in. utworów Chopina. Zmarł w Paryżu.

KAZIMIERZ WINCENY MIŁOSZ SIKORSKI

(28.06.1895–23.07.1986) był polskim kompozytorem, teoretykiem muzyki oraz pedagogiem.

Kw.1 – 3 – 20

Urodził się w Zurychu. W Warszawie ukończył Gimnazjum Mariana Rychnowskiego, a od 1911 r., jeszcze uczęszczając do gimnazjum, studiował kompozycję w Wyższej Szkole Muzycznej przy Warszawskim Towarzystwie Muzycznym.

Jego zainteresowania były bardzo zróżnicowane. Studiował filozofię i prawo na Uniwersytecie Warszawskim oraz muzykologię na Uniwersytecie Lwowskim. W latach 1921–25 pracował w Łodzi, gdzie w Konserwatorium Muzycznym Heleny Kijeńskiej-Dobkiewiczowej wykładał harmonię, kontrapunkt, formy muzyczne, instrumentoznawstwo oraz solfeż. W 1925 r. został stypendystą Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co pozwoliło mu na studiowanie w Paryżu u Nadii Boulanger.

Po powrocie do kraju wykładał kolejno w Państwowym Konserwatorium Muzycznym w Poznaniu (1926–27) i Warszawie (1927–39). W czasie II wojny światowej, w latach 1940–44, był dyrektorem Staatliche Musikschule w Warszawie, szkoły pełniącej funkcję Konserwatorium podczas okupacji niemieckiej. Po wojnie początkowo wykładał w PWSM w Łodzi, a od 1954 r. ponownie w Warszawie. Dwukrotnie był przewodniczącym jury Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina (w 1970 r. i 1975 r.).

TEODOR ZALEWSKI

(19.08.1897–11.03.1985) był polskim dyrygentem, pedagogiem, oficerem i prawnikiem.

Kw.1 – 2 – 18

Urodził się w Rzymie, w rodzinie muzyków. Jego ojciec był nauczycielem śpiewu, matka zaś korepetytorką chóru. Wraz z rodzicami w 1900 r. zamieszkał w Moskwie, gdzie rozpoczął naukę gry na fortepianie, następnie studiował prawo. W 1917 r. w Kijowie w szkole podchorążych uzyskał stopień oficerski i odbył służbę wojskową. W latach 1919–20 był studentem konserwatorium w Charkowie, pracował jako muzyk estradowy i nauczyciel muzyki.

Do Polski przyjechał w 1920 r., wstąpił do wojska, brał udział w bitwie warszawskiej. Studiował w konserwatorium warszawskim u Henryka Melcera-Szczawińskiego. W 1924 r. debiutował jako dyrygent i kierownik muzyczny w Teatrze im. Wojciecha Bogusławskiego, a rok później podjął współpracę z Filharmonią Warszawską. Studiował również prawo na Uniwersytecie Warszawskim, jednocześnie zajmując się muzyką.

Wraz z Tadeuszem Ochlewskim, Bronisławem Rutkowskim, Emmą Altberg w 1926 r. powołał do życia Stowarzyszenie Miłośników Dawnej Muzyki Polskiej, którego orkiestrą kameralną dyrygował do wybuchu II wojny światowej. Od 1931 r. był członkiem Izby Adwokackiej w Warszawie i praktykował jako radca prawny. Po II wojnie w latach 1947–49 był dyrektorem Filharmonii Warszawskiej, następnie Opery.

Od 1952 r. wykładał czytanie partytur w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej, a w latach 1966–69 był rektorem tej uczelni. Był również aktywnym publicystą muzycznym.

TADEUSZ WROŃSKI

(01.04.1915–15.01.2000) był polskim skrzypkiem i pedagogiem.
Kw. 215 – 1 – 17

Urodził się w Warszawie i tu jako siedmiolatek rozpoczął naukę gry na skrzypcach. Mając 15 lat został uczniem profesora Józefa Jastrzębskiego, a w 1939 r. ukończył z odznaczeniem Konserwatorium Warszawskie.

Wojna uniemożliwiła rozwój kariery muzyka i dopiero po jej zakończeniu rozwinął działalność artystyczną. Był współzałożycielem i pierwszym koncertmistrzem Filharmonii Bałtyckiej w Sopocie. W Sopocie rozpoczął także pracę pedagogiczną. W 1947 r. otrzymał stypendium i wyjechał do Brukseli, gdzie studiował w Królewskim Konserwatorium Muzycznym. Studia ukończył z wyróżnieniem Premiere Prix. Po powrocie w 1949 r. został zastępcą profesora w Konserwatorium Warszawskim, jednocześnie rozwijając swą działalność artystyczną.

Koncertował w krajach Europy i Azji. Występował z orkiestrami polskimi i zagranicznymi jako solista, w kwartecie smyczkowym, w duecie z Władysławem Szpilmanem oraz w Kwintecie Warszawskim. Od 1965 r., już jako profesor nadzwyczajny Akademii Muzycznej, wykładał w Indiana University School of Music w Bloomington w stanie Indiana, jednocześnie pracując w Warszawie.

W latach 1973–75 był rektorem Akademii Muzycznej im. Fryderyka Chopina. Miał ogromne sukcesy pedagogiczne: przez 40 lat pracy pedagogicznej kształcił ok. 400 studentów, spośród których wielu osiągnęło istotne sukcesy artystyczne. Działał w stowarzyszeniach muzycznych, był honorowym członkiem Stowarzyszenia Japońskich Pedagogów Muzycznych.

Nagrywał płyty, programy radiowe i telewizyjne, był autorem wydawnictw z zakresu pedagogiki muzycznej oraz wydawnictw skrzypcowych, organizował warsztaty dla muzyków. Współorganizował konkursy im. Henryka Wieniawskiego.

W 1990 r. zorganizował swój autorski „Konkurs Tadeusza Wrońskiego na skrzypce solo”, w którym wzięło udział 30 młodych polskich skrzypków, kolejne edycje od 1997 r. były już międzynarodowe. Międzynarodowy Konkurs im. Tadeusza Wrońskiego na Skrzypce Solo jest jedynym takim konkursem na świecie. Wystąpił w roli skrzypka w filmie wojennym pt. „Biały niedźwiedź” (1959 r.) Był ogromnym miłośnikiem gry w szachy, grywał i układał zadania szachowe.

TADEUSZ WOJCIECH MAKLAKIEWICZ

(20.10.1922–21.03.1996) był polskim kompozytorem, działaczem muzycznym, pedagogiem i prawnikiem.
Klin-4-5

Urodził się w Mszczonowie. Pochodził z rodziny z tradycjami muzycznymi, jego bracia Franciszek i Jan byli kompozytorami. W latach 1945–49 studiował prawo na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Następnie (1954–58) w Państwowej Szkole Muzycznej w Warszawie studiował kompozycję pod kierunkiem Tadeusza Szeligowskiego. Był związany z licznymi instytucjami kulturalnymi (Państwowe Wydawnictwo Muzyczne w Krakowie, biuro koncertowe ARTOS, Centralna Poradnia Amatorskiego Ruchu Artystycznego oraz w latach 60. Polskie Radio w Warszawie).

Działalność dydaktyczna stanowiła ważny element jego kariery. Wykształcił wielu młodych muzyków, przekazując im swoją pasję i wiedzę teoretyczną. Przez 40 lat pracował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie.

Pełnił tam wiele funkcji. Był dyrektorem administracyjnym, kierownikiem katedry Wychowania Muzycznego, prorektorem oraz w rektorze uczelni w latach 1975–78. Był kompozytorem ponad 150 utworów kameralnych, na głos i chór.

Jego styl muzyczny charakteryzował się umiejętnym łączeniem tradycji z nowoczesnymi technikami kompozytorskimi. Zajmował się m.in. opracowywaniem kolęd oraz pieśni patriotycznych dla zespołów wokalnych. W jego dziełach słychać wykorzystanie elementów muzyki ludowej. Kompozytor angażował się również w działalność organizacji muzycznych i stowarzyszeń artystycznych.

Był prezesem i wiceprezesem ZAiKS-u (1968–71 i 1993–96), gdzie wykorzystywał swą wiedzę prawniczą. Był także przewodniczącym sekcji muzycznej w Radzie Wyższego Szkolnictwa Artystycznego, sekretarzem generalnym Zarządu Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Działał w Association Européenne des Conservatoires, był wiceprzewodniczącym Zarządu sekcji polskiej Société Européenne de Culture. Był członkiem Związku Kompozytorów Polskich oraz działał aktywnie na rzecz propagowania kultury muzycznej w Polsce.

W swoim życiu kładł duży nacisk na rozwijanie edukacji muzycznej i popularyzację muzyki wśród społeczeństwa. Był autorem piosenek dziecięcych, pieśni patriotycznych i żołnierskich oraz licznych utworów rozrywkowych. Tworzył muzykę do spektakli teatralnych. Przez 15 lat był przewodniczącym jury Festiwalu Piosenki Żołnierskiej w Kołobrzegu, był również jurorem Festiwalu Piosenki Radzieckiej w Zielonej Górze i Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie. W latach 1988–90 był członkiem Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. Jego bratanek Zdzisław, syn Ładysława, był wybitnym i niezwykle popularnym aktorem.

BOGUSŁAW MADEY

(31.05.1932–09.08.2004) był polskim kompozytorem, pianistą, dyrygentem i pedagogiem.
Kw. 17-3-5

W latach 1950–58 studiował w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu, gdzie kształcił się w zakresie kompozycji pod okiem Stefana Bolestawa Poradowskiego, fortepianu pod kierunkiem Wacława Lewandowskiego, a także dyrygentury u Stanisława Wisłockiego i Bohdana Wodiczki.

Studia ukończył z wyróżnieniem, uzyskując trzy dyplomy. W latach 1959–60 kontynuował edukację w londyńskiej Guildhall School of Music and Drama, gdzie studiował dyrygenturę symfoniczną oraz operową, a także kompozycję i perkusję. W latach 1958–59 pracował jako asystent dyrygenta w Filharmonii Poznańskiej oraz uczył gry na fortepianie w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Poznaniu.

W latach 1960–72 pełnił funkcję dyrygenta Teatru Wielkiego w Warszawie, a od 1960 r. prowadził klasę dyrygentury w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie. W tej samej uczelni dwukrotnie (w latach 1969–71 i od 1999) był kierownikiem Katedry Dyrygentury i Teorii Muzyki. W latach 1978–81 pełnił funkcję rektora uczelni (od 1979 r. – Akademia Muzyczna im. Fryderyka Chopina).

Od roku 1972 do 1977 był dyrektorem artystycznym i głównym dyrygentem Teatru Wielkiego w Łodzi, w latach 1981–83 pełnił tę samą funkcję w Operze i Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku. Współpracował również z Deutsche Oper am Rhein w Düsseldorfie (1973–76) oraz z Badische Staatstheater w Karlsruhe (1983–87). Współpracował też z Daegu City Symphony Orchestra w Korei Południowej.

Występował w wielu krajach Europy, a także poza jej granicami (Egipt, Kuba, Korea Południowa, USA). W latach 1978–82 był Prezydentem Association Europeenne des Conservatoires, Academies de Musique et Musikhochschulen, a w 1995 r. i w latach 1997–98 wykładał jako Visiting Professor dyrygenturę na Keimyung University w Korei Południowej.

Za swą pracę otrzymał wiele nagród. Wśród licznych studentów Bogusława Madeya był jego syn, Emilian, obecnie uznany pianista, dyrygent i kompozytor, pedagog, wykładowca Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina.